

Leppneeme ja Tammneeme

Leppneeme küla nimi tuleb ajaloos esimest korda ette 1373. aastal, kuid siis Langenesi nime all Püha Birgitta kanoniseerimispaberites. Edasi on ta Langnes ja Langnis, kuni 1693.a. ilmub küla juba Lepneeme nime all. Kust ta sellisena tuli, pole kaugeltki selge, sest mingit erilist seost leppadega Leppneemel ju pole – kogu Viimsi poolsaare rand on sangleppi täis. Ja kui Wieselgren rootsi mõju taga ajab (ja leiab), siis oleks algselt küla nimi pidanud olema hoopis Alnäs, sest see on rootsi keeli Leppneeme.

Minu hea kolleeg ja Leppneeme mees Enn Saar arvab, et Leppneemet polegi õieti olemas, sest tema teada külarahvas rääkis hoopis Lännemäest ja Suurekülast!

Mis puutub Langenesi nimesse, siis see seostub kõigepealt Pikkneeme nimega, kuid Julius Mägiste juhib tähelepanu sellele, et see "lange" võib ka soome "lanka" tähendada, mis eesti keeles on "lõng". Kuopio kandis olevat Lankajärvi igatahes olemas – ju seal siis niipalju kala püüti, et püüniste parandamiseks palju lõnga tarvis läks! Ja veel, Aleksander Piirsalu Leppneemest Niidi talust, kelle käest Wieselgren oma põhilise info selle kandi kohta sai, oli teatanud, et Katku all meres olnud vana nimega Langa kari, mis nüüdseks on Hiire kari nime saanud.

Leppneemest natuke Tammneeme poole on Lisvi laht. Siin leiab Wieselgren samuti rootsi mõju, sest Rootsis on kohad Lissjön, Lisstjärn ja Lissviken. Viimane annab pisikese putitamise peale kenasti Lisvi välja.

Leppneemeski on oma Kräsuli, ainult et mitte saar, vaid laht ehk lõugas – nimelt Kräsuli lauk. Lisaks veel Kräsuli kari.

Tammneeme nimega on veel segasem lugu kui Leppneemega, sest 1376.a. räägitakse samas kohas asuvast Thusnes'ist, siis veidi hiljem Turysnes'ist, Tornas'ist, kuni 1693.a. on küla nimeks Tammnem. Wieselgren seostab varasemad nimed Skandinaavia ühe peajumala, haamrit vibutava Thori nimega. Mine sa tea, ehk ongi nii. Kuid üks on kindel – juba Karl XI ajal elasid külas ainult eestlased.

Siiski leiab Wieselgren mõlemas külas seoseid Rootsiiga. Kelvingist me oleme rääkinud, Prenninge oja nimi on tema arvates samuti puht rootsi nimi, ja õige ka, sest Bränninge-nimelisi kohti on Rootsis hulgana. "Bränna" on rootsi keeles põlema, kõrvetama, ka põletama, aga "bränning" on murdlainetus. Nii et võib valida, kummast tähendusest see nimi pärit on. Tegelikult on Prenninge ojal veel teinegi nimi – Haldja või Aldja oja. Siinkohal tuleks öelda, et nii eestlased kui prantslased ei taha sõna algul seda h-tähte mitte välja hääldada. Ja õige ka, üksiti võiks ta lausa kirjutamatagi jätta.

Ja Kärri mets on ju puhas rootsi laen, sest "kärr" on rootslastel "soo" või "raba". Wieselgrena andmeil on eestlased selle sõna kah kasutusele võtnud ja tähistavad sellega soist metsa.

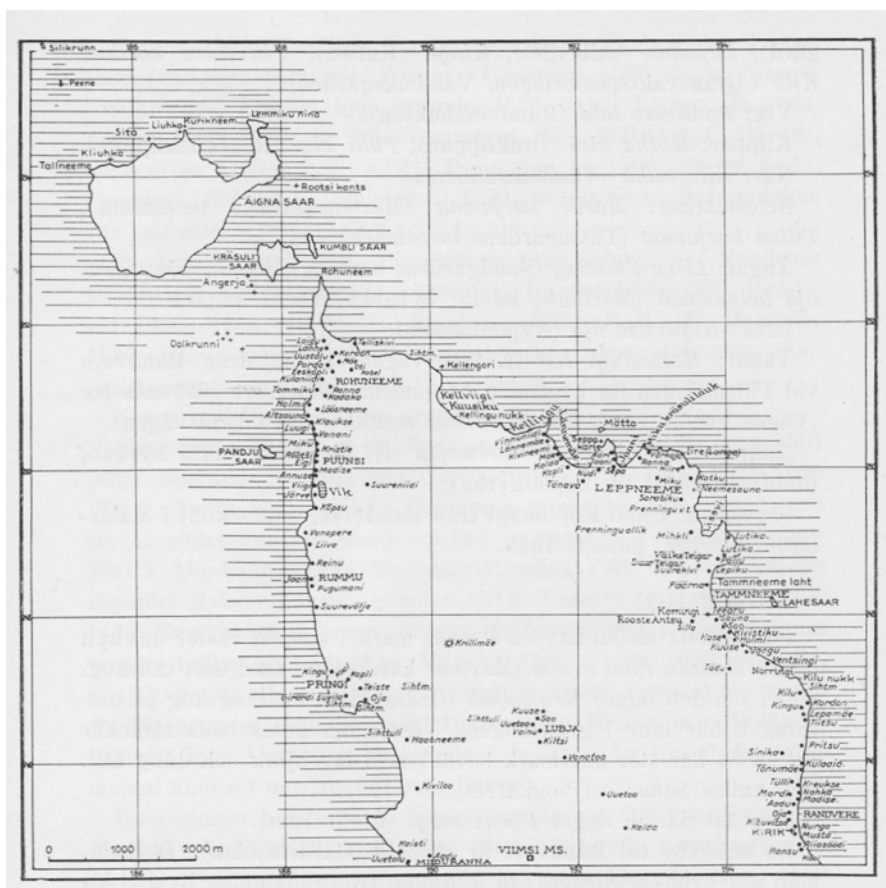
Tammneeme all pidavat olema suur mets nimega Süsimäemaa tulimurd – see on kõige ilusam metsa nimi, mida ma olen eales kuulnud. Aga Tädu kuusest ei ütle Wieselgren ainsatki sõna.

Vanasti oli Rohuneeme ja Leppneeme rahva vahel palju suurem läbikäimine.

Aga siis tulid sõjaväelased, alguses toodi Rohuneeme surnuaia taha metsa enne Miidurannas ja siis Rummu küla taga metsas asunud õhutõrjepatarei, seejärel saabusid

ööpimeduses keskmaaraketid, mis ühe mu tuttava kordusõppuslase sõnade kohaselt sihti Norra peale. Tulemusena kippus külarahva otsene suhtlus kustuma. Ent vanad mälestused on visad kaduma - seda kinnitab kasvõi tõsiasi, et kui ma vabanemise algul naise ja tütrega mere äärest läbi roostes okastraataedade pugedes Vinnuniidi talu maadele jõudsin, kohtasime seal perenaist, kes mind natuke aega tunnistas ja siis ütles: “Näe, see ju Länne Värdi poeg”.

Ning jutukese lõpetuseks tahaksin lugeja käest küsida, et kas ta ikka pani tähele, et Viimsi vald on Tõraveres väga tugevasti esindatud?

Illustratsioon Wieselgreni raamatust, mille kohta ta ütleb, et see on Eesti armee kolonelleitnant Bachi kaardi järgi koostatud.